

Izbaje vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

Uredništvo in upravniški prostori
2657 S. Lawndale Ave.

Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LEWIS—YEAR XXVIII.

Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 14, 1935, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1935.

Se ena cvetka z vrta elektrarskih lobistov

Kongresnik je bil poplavljen s protestnimi pismi od revno plačanih prodajalk v 10-centnih trgovinah; ima lepo zbirko 10,000 pism z enakim besedilom, ki so ga narekovali lobisti. Zda je kongresnik naredil "razstavo" teh pism, da jih lahko vsakdo vidi. Taka je slika "masnega pritiska" baronov na bedno plačane delavke!

Washington. — (FP) — Vsa senatna preiskava o "masnem pritisku" elektrarskih lobistov prinese kaj novega in zanimivega. Znano je že, da so lobisti na primer celo na poplavljeni po imena — "protestni listi". Prelitali so tudi telegramske in mestne imenike v mnogih krajih in iz njih kopirali tisoče in tisoče imen ter v njih imenu poslali telegrame in pisma proti odpravi "holding" kompanij.

Najnovejša in izredno lepa cvetka z vrta teh lobistov so drugi protestni telegrami od slaboplačanih prodajalk neke 5-centne trgovine v Tennesseeju. Kongresnika Walterja Chandlerja so skoraj na koleh prosile, naj za božjo voljo ne glasuje za Rayburn-Weelerjev zakonski osnutek, ker pomeni "pričetek državnega socializma, velik udarec državnih pravic" in "ogroža električni napred naše dežele."

Chandler je prejel 10,000 takih in podobnih protestov in pism. V besedilu ni dosti različice, niti v pismenem papirju ne. Iz pismenih protestov je izbral šest enakih vrst papirja. Te je sortiral po "kategorijah" in napravil iz njih eno najzanimivejših "razstav" v svojem uradu. Teh pism in telegramov ima deset tisoč.

Najbolj čudno se mu je pa zdela, ko je prejel šop telegramov, 53 po številu, z enega naravnega. Vsi telegrami so imeli različne podpise. Lahko so prišli iz kakšnega dekleškega zbiranja, je ugibal kongresnik Chandler. Ker je pa dvomil, da v njegovem distriktu obstoji takšna institucija, je začel s preiskavo.

Dognal je, da se na dotičnem naslovu nahaja departmentna trgovina "5 and 10" in da so drugi telegrame poslane prodajalkam, ki zaslužijo okrog dolarja na dan ali pa še manj. Kljub temu pa očitno študirajo "državni socializem", naglo izhlapenjanje "državnih pravic" in "razvoj elektrike", ki bo šel pa go pobe, na kongres končno odpravi razstave "holding" kompanije. (Kljuba zbirnica se temu še vedno upira.)

Elektrarski baroni imajo lahko dosti denarja, ki so ga v tem "masnem pritisku" razmetavali kar z loparjem. Ampak tudi v skupnosti jim ne manjka. Menijo se ni posvetilo nobenemu "nabobu", da zna biti cela država z mrličji, telefonskimi imeniki in slabo plačanimi prodajalkami v trgovinah "5 and 10c" prej ali slej razkrinkana. To se jim je posvetilo šele, ko sta se v zbirnici odločili za preiskavo "sevedelske" lobije. In tedaj so ukazali sežgati originalne kopije telegramov.

Mussolini maši usta nasprotnikom
Paris. — V prvih petih mesecih leta 1935 je Mussolinijevo izredno sodišče za protekcijo režima razpisalo preznanski zapor 225 revolucionarjev, ki so dobili 1225 let zapor, pravi "Operario Italiano" (Italijanski delavec), ki ga izpustijo v Parizu begunci kot glavnih Italijanskih unij, Otoka Pontonisa in Ventotene, ki sta bila sprejemna v koncentracijsko taborišče, sta prenatrpana. V devetih letih je bilo 3500 antifašistov obsojenih po izrednem sodišču na 13,000 let ječe in izgnanstvo.

Albanski ministertihotapec
Dunaj, 5. avg. — Iz Tirane je prišla vest, da je albanski kralj Zog ukazal zapreti svojega ministra za javna dela Atima Sarakčija na obtožbo, da je iz Avstrije utihotalpljal papirčke za cigarete. Cigaretni papir v Albaniji je državni monopol.

Domače vesti

Obiski
Chicago. — Zadnje dni sta obiskala glavni urad SNPJ Math Hribar in njegov sin Joe iz Loydella, Pa.

Zena aretirana, ker ga ne podpira!
East St. Louis, Ill. — Neki Milan Tatalović je dal zadnji teden zapreti svojo bivšo ženo, od katere se je postavnó ločil, ker ga noče materialno podpirati. Zena ima imetje, on pa nič in Tatalović se je poslužil starega zakona, ki določa, da morajo imoviti sorodniki skrbeti za revne. Tatalović je imel prej grocerijsko prodajalno.

Clevelandske vesti
Cleveland. — Umrl je Jos. Nemec, star 47 let in doma iz Poljave v Prekmurju. Tu zapušča tri sinove in dve hčeri. Zena mu je umrla pred petimi tedni. — Družini Frank Cimperman je umrl enajstletni sin Louis. — Mestni svetovalec Anton Vehovec ima spet tožbo na vratu. Tožba ga za \$5225 odškodnine neki W. J. Serpas, ki trdi, da je Vehovec s svojim avtom pri koliziji 27. aprila t. l. poškodoval njegov avto.

Ruski polet v Ameriko ponesrečen
Letalci so se vrnili s severa
Moskva, 5. avg. — Prvi poskus sovjetskega poleta iz Rusije v Ameriko čez severni tečaj, ki je bil storjen v soboto zjutraj, se je izjalovil. Zveza motorja z oljnim tankom se je pokvarila, ko je bilo letalo osem ur v zraku in je prispelo nad Barensko morje (875 milj od Moskve). Ko letalci niso mogli popraviti nedostataka, so obrnili letalo in se vrnili brez nezgode v Leningrad. Pilot Sigmund Levanovskij je vodil polet in z njim sta bila pomožni pilot Jurij Bajdukov in navigator Viktor Ličenko. Letalo USSR 25, monoplan s enim motorjem in rdečimi krili, je imelo devet ton teže; v njem je bilo dovolj goriva za 6000 neprestanega poleta. Program je bil, da letalo pride iz Moskve v San Francisco v ponedeljek zjutraj, to je v dveh dneh in dveh nočeh, kar bi bil rekord za brzino in rekord prvga poleta preko severnega tečaja. Levanovskij naredi drugi poskus ob prvi priložnosti.

Zenge noče za nobeno ceno priznati zločina
Chicago. — Mandeville Zenge, farmerski in tesarski delavec iz Cantona, Mo., že tri dni trdovratno taji, da je on zadnji sredo razmesaril spolovila drju. Walterju J. Bauerju, ki se je poročil z njegovo zaročenko. Zednjó nedeljo so oblasti privedle njegovo bivšo zaročenko in zdaj Bauerjevo vdovo semkaj z namenom, da njena navzočnost omeh-

McGrady se spravi nad vodje unij
Jezi se nad pristanišnimi delavci v "Frisco"
Washington. — (FP) — Delavski podtajnik McGrady se je očividno pridružil paroplovnim družbam na zapadu v prizadevanju, da odstranijo militantne voditelje organiziranih pristanišnih delavcev in mornarjev. To je razvidno iz izredno temperamentnega telegrama, v katerem je pozval tamošnje unije, naj pošljejo delegacijo v Washington.

Vzrok McGradyjeve jeze in tudi jeze konservativnih unijskih voditeljev ter paroplovnih baronov je ta, ker pristanišni delavci v San Franciscu ne marajo razkladati po skebih naloženih ladjah. Na stavki so namreč pristanišni delavci v Vancouverju, B. C. (Kanada). In ker imajo njih tovariši v San Franciscu predsodke proti direktni ali indirektni skebariji, enostavno ne marajo razkladati ladjah, ki pridejo iz Vancouverja. To, poleg drugi stvari, je povzročilo tudi frkicijo med militantnimi voditelji organiziranih pristanišnih ter mornarskih delavcev na zapadu in voditelji mednarodnih organizacij. Slednji in pa parobrodne družbe so se obrnili do delavskega podtajnika McGradyja, s katerim so konferirali o situaciji v pristanišnih na zapadni obali.

Rezultat te konference, na kateri so bili poleg zastopnikov parobrodskih interesov navzoči tudi Andrew Furuseth in Victor Olander, predsednik in podpredsednik moršaki unije, Walter Holt, podpredsednik unije pristanišnih delavcev, ter A. O. Warton, ki je zastopal eksekutivno Ameriške delavske federacije — rezultat tega sestanka je bil McGradyjev telegram prizadetim unijam na zapadu. V njem pravi delavski podtajnik, da je "situacija v pristanišnih na zapadu pod vsako kritiko, nekaj, kar se ne sme nadaljevati." Očita jim, da kršijo pogodbo, vsled česar naj v Washington pošljejo zastopnike, da se ta situacija izravna — prišli pristanišne delavce, da bodo razkladali po skebih naložene ladje.

KONGRES V MOSKVI OBLJUBIL POMOČ BURŽOAZIJI

Vse, kar sovraži fašizem, se mora združiti
Moskva, 5. avg. — V poročilih in novih resolucijah, ki so bile predložene večeraj in v soboto sedmemu kongresu kominterne (komunistične internacionale), je ponovno poudarjeno, da so komunisti pripravljeni združiti se z buržujskimi demokratičnimi strankami v deželah, katere so v nevarnosti fašistične diktature.

Jurij Dimitrov, bolgarski komunist, ki je bil v Nemčiji obtožen in oproščen požiga zbornične palače, je večeraj poročal o potrebi enotne fronte z buržuazijo. Rekel je, da se komunisti dobro zavedajo, da je takšna enotna fronta vseh protifašističnih elementov ne samo mogoča, temveč tudi potrebna, kjerkoli fašizem dviga svojo glavo. V teh deželah se on ne bi prav nič obotavljal s pridruženjem in podporanjem buržujske demokratične vlade, toda dolžnost komunistov v takih slučajih mora biti, da skušajo biti vedno in povsod v sprednjih vrstah protifašistične fronte.

Nemški delegat Florin je apeliral na komuniste v Ameriki, Angliji in Franciji, naj podajo roko vsem onim, ki branijo tradicije buržujske demokracije. "V vaših deželah imamo še vedno demokratične pravice organiziranja, zborovanja, govora in tiska, ki jih fašizem sovraži in bi jih takoj zatri, če pride na krmilo, toda te pravice so že omejene in bojite se proti nadaljnjim izgubam", je pozival Florin.

Resolucije pa naglašajo, da komunisti ne smejo pozabiti kljub sodelovanju z demokratično buržuazijo, da njih cilj strmo oglavljenja kapitalizma in ustanovitve proletarske diktature — ostane.

Katoliško glasilo proti Hearstu
Chicago. — Katoliško glasilo The Catholic Worker za julij-avgust ima daljši članek, v katerem urgira čitateljev na bojkotiranje Hearstovega časopisja.

Ča njegove železne živce in ga potisne v zadrego, da bo kaj priznal, ali zmotil se se. Zenge se je obnašal napram njej prav tako hladno kakor napram svojim inkvizitorjem in govorila sta z veliko prisiljenostjo navadne malenkosti. Oba, Zenge in umorjenični dr. Bauer, sta potomca nemških imigrantov.

Položaj delavstva v Nemčiji

V šestih letih se je življenski standard znižal za več ko polovico
Berlin. — (TIS) — Nemško delavstvo, kar velja tudi za srednje sloje, ima že dalj časa priliko spoznavati Hitlerjev "narodni socializem", s katerim je omamili dovolj "Mihelnov", da je prišel na krmilo "legalno". Njih bednega položaja je bil kriv — "marksizem" in boljše, vizez, on pa da jih bo popeljal v pravi raj "narodnega socializma".

In ker je povrhu še obljubil, da bo "marksizem" posekal glave, kar je res storil in pred dobrim letom privedel še nekaj stotin fašističnih, je dobil tudi med razlaščenimi in brezpravnimi dovolj norcev, ki so se pridružili buržuaziji in pričeli vzklikati: "Heil Hitler".

Zdaj Nemcem, predvsem nemškemu delavstvu ne preostaja dosti drugega kakor posnemati nacijske papige s kričanjem "Heil Hitler" ter loviti žide in druge izobčence. Če hi ne bilo želodca, niti potrebe oblačena ter skrbeti za druge posvetne potrebe, bi to mogoče še šlo. Ampak sam luksus z barbarškimi persekucijami tudi želodca ne more vedno potolažiti. Ker se pa tisti, katerim Hitler najbolj stroji želodce, ne morejo ganiti radi srednjeveškega terorja, jim ne preostaja drugega kakor trpljenje in pa čakanje na preobrat.

In kakšne so spremembe z ozirom na plače? Leta 1929, ko so bili socialdemokratje v Mullerjevi koalicijski vladi, so povprečne tedenske plače znašale 45 mark. Za časa Brueningove vlade, zadnje leto weimarske republike, so plače padle povprečno na 32 mark na teden.

Hitler je imel vso to propagandno ustavitv in nemške delovne mase s srednjim razredom vred popeljati v raj "narodnega socializma". In namesto 32 mark pred Hitlerjevim pučem sedaj znašajo povprečne tedenske plače okrog 20 mark ali manj ko osem dolarjev. Stavbni delavci zaslužijo na primer okrog 22 mark, če dela ves teden.

Nemški delavec pa ne spravi niti tega bórnega zaslužka. Za socialno zavarovanje mora plačati dve marki in pol in približno toliko za "delavsko fronto" in drugo nacijsko propagando. Ostane mu je približno 15 mark. Poleg tega je tudi velika draginja. Vse to se zreali v padanju konsuma. Znižanje porabe mesa znaša v enem letu, od lanskega maja do letošnjega, 14 odstotkov na osebo.

In čeprav je nemško delavstvo pod železno peto ter je prisiljeno kričati "Heil Hitler", vseeno tudi fašistični glavarji sem pa tam opazijo, da ni vse tako kakor bi moralo biti, da se nepokoj vedno bolj širi. In namesto da bi polžal izboljšali, si v svojih perverzih možganih izmisljajo nove represije.

Dr. Ley, "firer" nacijske "delavske fronte", je zadnje čase naznanil novo "reorganizacijo", ki bo že čista. Ta "reorganizacija" pomeni, da bo moral absolutno vsak delavec spadati v "delavsko fronto", če bo hotel delati. Zadostovalo ne bo več samo priključeno plačevanje prispevkov, marveč aktivno udejstvovanje v "fronti". Kdor tega ne bo hotel, mu bo enostavno odrečena pravica do dela.

MUSSOLINI NADAJUJE S PRIPRAVAMI ZA VOJNO

Ignoriral je ženevski poskus glede likvidacije spora
Rim, 5. avg. — Italija nadaljuje s pripravami za vojno v Afriki v zvezi sporazumu, ki je bil dosežen v Ženevi in na čigar podlagi naj bi se končal njen spor z Abesinijo.

Politični krogi, ki so proučili rezultat seje sveta Lige narodov, ne verjamejo v možnost mirne poravnave italijansko-abesinskega konflikta, kajti Italija je ignorirala akcijo Lige v tej smeri. Danes in jutri bodo nadaljnji parniki, natrpani s vojaštvom, delavci in vojnimi materialom, odrinili iz Neaplja v vzhodno Afriko.

Dasi Mussolinijev režim trdi, da je izvojeval diplomatsko zmago v Ženevi, je vseeno prepovedal objavljane izjave, ki bi pripisovale odloku veliko važnost. Italijanski tisk je objavil le besedilo dveh resolucij, ki sta bili sprejeti v Ženevi. Ena teh, naglašata tisk, vsebuje vse točke, katerih vključitev je zahtevala Italija predno je poslala svoje predstavnike na sejo Lige narodov. Informirani krogi smatrajo to nevtiralnost oficijelnega stališča Italije za dokaz, da Mussolini ne verjame v uspeh Liginih poskusov glede mirne poravnave konflikta.

Italijanske letalske tovarne so silno zaposlene in obratujejo noč in dan. Izdelujejo bombna letala, ki jih bo Italija rabila v slučaju izbruha vojne med njo in afriško državo.

Diktator Mussolini je večeraj objavil vsebino svojega govora, ki ga je imel pred raznimi fašističnimi organizacijami v Ebohi pred nekaj tedni. Casopisje poudarja, da je bil govor objavljen iz namena, da se dokaže zavaljnost citatov iz tega govora, ki so jih prinesli zunanji listi. Eden stavek v tem govoru se glasi, "da bodo prvi vojni skadroni napadli vsakega, ki bi hotel ustavitv naš pohod."

London, 5. avg. — Britska vlada je pričela sestavljati program, katerega bo predložila konferenci treh velicil, na kateri se bo razpravljalo o italijansko-abesinskem konfliktu. Ona je še vedno prepričana, da bo na parški konferenci padla odločitev, ali je možna mirna poravnava spora.

V smislu izjave A. Edena, angleškega predstavnika v Ligi narodov, bo ta program vseboval pogoje glede sodelovanja treh velicil — Italije, Francije in Anglije — v poskusih za ohranitev miru.

Castel Gandolfo, Italija, 5. avg. — Papež Pij, ki se tu mudi na počitnicah, je prepričan, da bo Italija kršila načelo mirne kolonizacije v Afriki, toda preko te kršitve bo uveljavljeno drugo načelo — razširjenje katoliške vere v Abesiniji. Katoliška propaganda ni imela doslej dosti uspeha v tej afriški državi in visoki cerkveni krogi so uverjeni, da bo dobila večji zamah, če pride Abesinija pod kontrolo Italije.

Kongresnik Maury Maverick (desno) v razgovoru z odvetnikom F. Pecoro in kongresnikom J. Rankinom o propagandi elektrarskega trusta.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

Ljubljana.
Strajk na Jesenicah končan
 Dne 19. julija zvečer je prišlo do sporazuma med zastopniki delavcev in podjetjem. Ko so opolnoči prišli delavski zastopniki v tovarno, kjer se je nahajalo stavniško delavstvo, ter pojasnili pogoje, so delavci poročili o zadovoljstvu na znanje, da so se odločili prenehati s strajkom. Opolnoči so delavci zapustili tovarno ter se vrnil na svoje domače, ostali so v tovarni le za opravljanje varnostno službe. Opolnoči so delavci zapustili tovarno, kakor zahteva to tehnično delo.

Med delavstvom in podjetjem
 prišlo do kompromisa glede spornih točk, le glede treh točk se bodo še pogajali, a bo to v teh prišlo do sporazuma, so po poteku dosedanjih pogajanj.

Poročila "Prosvetna zveza" spet obnovljena
 Dne 17. februarja 1933, ko so bili poročila v hudi opoziciji, je ljubljanski ban Marušič razpustil obe veščinski in ljubljanski in svetovno zvezo v Mariboru. S tem so bile razpuščene tudi vse druge zveze in vsa društva, ki so bila včlanjena v teh zvezah. Ljubljanska radio zveza, ki je imela dotlej v lasti ljubljanska Prosvetna zveza, je prešla v roke državnega sekretarja.

Minister dr. Korosec s posebnim dekretom
 razpustil je vse zveze in društva, ki so bila včlanjena v teh zvezah. Ljubljanska radio zveza, ki je imela dotlej v lasti ljubljanska Prosvetna zveza, je prešla v roke državnega sekretarja.

"Društvo belih vdovcev"
 O nenavadnem društvu poročajo iz Paročina. Lani so bili "beli vdovci" ali "slamnatih vdovci" (možje, katerih žene so odpotovale na izlet ali letovišče) v Paročinu ustanovili svoje društvo "Društvo belih vdovcev". Lani je šlo društvo 25 članov, letos jih šteje že 52 članov. Hkrati prihajajo iz raznih drugih mest prošnje, naj jim pošljejo svoja pravila, da tudi tamkaj organizirajo podobna društva. Namen društva je, da se medsebojno podpirajo in si krajšajo čas, ko se nahajajo žene v letoviščih. Redni člani društva plačujejo 10 Din članarine na mesec, kakor hitro pa se komu vrne žena, postane izredni član in se mu zniža članarina na polovico. Tudi skrbi društvo za cenejšo ali ugodnejšo nabavo oblek ženam, ki so v toplicah in letoviščih. Letos se je delokrog društva tako izpremenil, da sprejema tudi "bele vdove". Imajo tudi svoj znak: bučica z belo glavo v suknjiču na vidnem mestu. Iznajdba diši po Ameriki.

Zastrupljenje preužitkarice.
 Na Javorju v ljubljanski okolici (pri Štepanji vasi) je nenadoma umrla še precej čila preužitkarica Franciška Zagarjeva, stara 60 let. Takoj so začeli govoriti ljudje, da najbrže ni umrla naravne smrti. Žela je rž pri svojem zetu Janezu Jeretu, popila tamkaj šilce žganja ter se vrnila na svoj dom, k sinu. Tam ji je postalo slabo in je kmalu umrla. Dognalo se je, da je dejanje izvršil sin posestnika Jereta. Posestnik Jere je vzel za ženo hčer Zagarjeve, s katero je odšel v Ameriko. Ko sta se po vojni vrnila, jima je Zagar izročil posestvo, sebi in ženi pa je izgovoril kot in užitek v precej visokih merah in zneskih. Stari Zagar je umrl, njegova žena je živela pri Jeretu. Pozneje so se začeli pričati zaradi preužitka in Zagarjeva se je preselila k svojemu sinu iz prevega zakona, hodila pa je še zmerom delat k Jeretu. Ugotovljeno je, da je sin France Jere dal starki izpiti žganja. Ko so ga prijeli, je priznal mirnodušno, da je dal v žganje neke kroglice, ki da jih je našel na cesti. Preiskava trupla je dognala, da je bila starka zastrupljena s strihninom. Artilirali so posestnika Jereta jance in njegovega sina Franceta (starega 18 let). Sin France je izpovedal, da je dal starki žganje on, da pa so njegovi domači nekaj natresli v žganje. Najbrže bodo sledile še nove aretacije umorjenkinih sorodnikov, ki so morda zapleteni v ta umor. Vzrok tega dejanja je prepričanje preužitka. Jere ni mogel dati dogovorjenega preužitka svoji stari, ker sam težko živi, preužitek pa je zelo velik in ga je že

došlo let zelo obremenjeval. Ker tašča ni popustila in je Jereta preganjala preko sodišča, je prišlo do tega umora.

Bratomorilec blazen? — Dne 19. julija je stopil pred sodnike 30 letni posestnik Franc Rupar iz Zg. Brezovice pri Presejlah, o katerem smo poročali, da je 6. maja ustrelil svojega brata Toneta. Tudi to dejanje je bilo izvršeno zaradi preprirov o preužitku. Na gruntu sta živila pri gospodarju njegov brat Tone in mati, oba sta zahtevala denarja in živil. Preprirov 6. maja se je končal s tem, da je posestnik ustrelil svojega brata, nato pa po begnil v krmilsko gozdovo, od koder pa je prišel sam v Ljubljano ter se javil v jetnišnici. Zdaj pred sodniki je izpovedal obtožbenec, da je prišlo navzkriž, ko so ga začeli zmerjati, da je neumen in da je mati ščuvala nanj brata. Pravi tudi, da sta mu brat in mati stregla po življenju. Obtožbenec je govoril pred sodiščem precej zmeden, a vmes so se mu oglasila tudi taka vprašanja: Na tisoče ljudi je pobitih v vojni, pa nihče ni kaznovan. Hodil sem k zdravnikom, pa so mi vsi dejali, naj povem sam, kaj mi je, pa vendar je njih dolžnost, da doženejo, za čim boleham. Itd. Govoril pa je zmeden o hipnotizmu, o samomorih, Mojzesovih čudežih, o nekem skrivnostnem menihu in še bolj skrivnostnem volu v krmilskih gozdovih — tako da sta zagovornik in državni tožilec predlagala, naj Franceta Ruparja preiščejo psihijatri in ugotove, ali je zdrave pameti toliko, da sploh lahko odgovarja za svoja dejanja. S tem je bila razprava zaključena in odložena.

Bik ga je nataknil. — Pri št. 11ju v Slov. goricah se je pripetila nenavadna nesreča. Posestnik Ivan Golob je ponoči spuščal bika h kravi, pa je bik pobesnel ter nataknil gospodarja na robove in pritisnil ob zid s tako silo, da mu je razparal ves trebuh in je posestnik na bikovih rogovih umrl. Pobesnela bika so sosedje komaj ukrotili.

Naročite Mladinski list, najboljši mesočnik za slovenske mladino!

Green napovedal čiščenje v unijah

Gonja proti organizaciji krznarskih delavcev

Atlantic City, N. J., 5. avg. — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je sinoči namignil, da bo pričel s kampanjo, da se iztrbi komuniste iz unij. To izjavo je podal na predvečer četrtletne seje eksekutivnega odbora federacije, ki se otvori v tem mestu. Kampanja bo zlasti naperjena proti uniji krznarskih delavcev, nad katero so baje komunisti dobili kontrolo z "vrtanjem od znotraj".

Green je dalje rekel, da se bo eksekutiva bavila z mednarodno situacijo in posebno še s konfliktom med Italijo in Abesinijo in nacijako Nemčijo. V izjavi, katero je Green podal zadnji teden, je nazval Hitlerjev režim barbarski zaradi stališča, ki ga je zavzel proti židom, katolikom in strokovnim unijam, zaeno pa je urgiral bojkotiranje produktov nacijske Nemčije.

Dve najglavnejši vprašanji, ki bosta izzvali vroče debate na seji eksekutive, je Green ignoriral v svojem naznanilu. Ako ne bosta rešeni na miren način, je gotovo, da bo federacija izgubila večje število unij. Boj se obeta med pristaši strokovnega unionizma in zagovorniki industrijskega unionizma. Slednji poudarjajo, da moderna masna produkcija zahteva industrijske, ne strokovne unije.

John L. Lewis, predsednik rudarske unije UMWA, je glavni zagovornik industrijskega unionizma med člani eksekutive ADF in med njim in Greenom se obeta oster boj glede tega vprašanja. Drugi "družinski spor" v federaciji je boj med dvema frakcijama v stavbinskem departmentu, od katerih se je ena uprila Greenu in zapretila z iz-

stopom iz federacije, ako Green ne revidira svojega stališča. Ta frakcija kontrolira dvanajst gradbenih unij.

Spor med tema frakcijama se je pričel zadnje jesen zaradi kontrole nad federacijsko mašinerijo v zvezi s poravnjavami jurisdikcijskih konfliktov med unijami stavbinskih delavcev.

Japonski režim 'smrtno užaljen'

Karikatura japonskega mikada v ameriškem magazinu

Washington, D. C. — Japonski poslanik Hiroši Saito je prejel navodila svoje vlade, naj protestira pri ameriški vladi proti "strašni žalitvi" japonskega mikada (cesarja) Hirohita v avgstovki številki newyorškega magazina "Vanity Fair". Tam je mikado narisana, kako vleče vozilo, v katerem je ogromen svežek z napisom "Noblova mirovna nagrada".

V japonskem poslanstvu so pojasnili, da za zvestega Japonca je smešenje njegovega vladarja najstrašnejša žalitev, kajti Japonci verujejo, da je njihov mikado direktni potomec božanstva solca. Mikadovega imena ne sme nihče izgovorjati in ne razpravljati o njem...

PORABA ELEKTRIČNEGA TOKA

Kar se tiče porabe električnega toka, stoji po najnovejši statistiki Zedinjene države na prvem mestu. Lani so ga producirale za 90 milijard kilovatih ur. Sledi Nemčija s 30,4, Japonska z 19, Francija s 15,8, Anglija s 15,79, Svica s 5,3, Belgija s 4 in Češkoslovaška z 2,75 milijarde kilovatih ur. Največjo porabo izkazujejo Angleška, Japonska in Italija, dočim so Nemčija, Francija, Belgija in Zedinjene države nazadovale.

Vesti s Primorskega

Po 15 letih

Dne 15. julija je bil pred sodiščem v Puli obsojen Franc Brancella iz neke vasi blizu Bala na 5 let ječe, plačilo vseh stroškov in odškodnine, kakor jo je zahtevala civilna stranka.

26. maja 1921. leta so se vršile v Italiji po vojni prve parlamentarne volitve. V Istri kakor po drugih pokrajinah ob vzhodni italijanski meji so bile takrat politične razmere silno težavne. Volilna borba je bila stalno na vrhuncu. Baš na volilni dan se je pripetil v obsojenec rojstni vasi blizu Bala krvav dogodek. Italijanski profesor Josip Celentia je bil v bližini vasi nenadoma napaden in težko ranjen. Prelekkava oblasti je ostala spočetka brez pravega uspeha, pozneje pa so pričeli sumiti, da so Celentija napadli trije hrvaški fantje, med njimi neki Udovčić, ki so ga arretirali in postavili pred sodišče. Bil je obsojen na 7 let težke ječe. Ostala dva napadala, Brancella, in neki njegov neznan tovariš, pa sta ubežala preko meje.

Sedaj, po 15 letih, so karabinerji Brancello, ki se je medtem vrnil domov, nenadoma prijel in po kratkem zaslišanju je baje priznal, da je sodeloval pri napadu na profesorja Celentija.

Na tržaški visoki šoli za gospodarske in trgovske vede je bil promoviran gospod Vladimir Turina iz Tržiča. Razpravljaj je o težah "Jugoslovenska zunanja trgovina in gospodarski odnosi med Italijo in Jugoslavijo." "Žitni problem v Jugoslaviji in njegovi učinki na trgovinsko bilanco" ter "Nezakonski otroci in načrt novega civilnega zakonika". Prvih po tolikih letih so bila na tržaški univerzi obravnavana vprašanja, ki se neposredno nanašajo na jugoslovensko narodno gospodarstvo. Zato je ta dogodek vzbudil pozornost ne le vseučil-

skih krogov, marveč tudi vse ostale javnosti.

V Gorici imajo novega prefekta. Pred kratkim je vlada s posebnim dekretom preimela, vpokojila in imenovala celo vrsto novih pokrajinskih poglavarjev. Med premečenimi prefekti je bil tudi dosedanji goriški pokrajinski glavar Salvator Introna. Za njegovega naslednika je bil imenovan dr. Tomaž Ciampani, ki je bil doslej prefekt v Aquilli. O Introni je šel po deželi glas, da je bil vodja tajne fašistične policije OVRA. Vse kaže, da tudi novi prefekt v tem ne zaostaja mnogo za njim. Leta 1925. je bil eden izmed vodilnih funkcionarjev pri generalni direkciji za javno varnost. V poslednjih letih je vodil pokrajinsko politično upravo v dveh pokrajinah. Znano je po poročilih italijanskih listov, da so se šele lani delavci in kmetje pod vplivom antifašistične propagande v raznih krajih aquilese pokrajine uprli oblasti. Prefekt dr. Ciampani pa je vodil proti njim uspešno borbo, tako da je ta pokrajina sedaj docela pomirjena. V času, ko so Italijani zasedli Dalmacijo, je dr. Ciampani služil pri dalmatinski guvernerski upravi. V Zadru se je tudi oženil z neko domačinko.

V Puli so se vršile v petek 12. julija velike fašistične manifestacije. Praznovali so 15 letnico fašizma v Istri. Obenem se je vršil letni občni zbor pokrajinske politične zveze. Na nekdanjem rimskem foru se je sbralo okrog 20.000 ljudi. Pokrajinski tajnik Bellini je podal daljše poročilo o delovanju stranke, v katerem pa ni navedel nikakih konkretnih podatkov o številni moči istrskega fašizma.

V Velikem Dolu pri Komnu nameravajo sedanjo šolo dvigniti za eno nadstropje. Komenška občinska uprava je v ta namen najela 18.000 lir posojila.

NIKDAR NI PUSTEGA HIPA

Jaz sem tvoja najboljša prijateljica
 jaz sem tvoj
Lucky Strike

ZAMUDILA VLAK? NO, KDO SE BRIGA? NE BO PUSTO ČAKANJE, KER IMAVA DOSTI LUCKIES.

Prebrsi me nikdar te ne bom razočarala

NIKDAR NI PUSTEGA HIPA—JAZ SEM TVOJA NAJBOLJŠA PRIJATELJICA, JAZ SEM TVOJ LUCKY STRIKE.

TOBAK JE, KI ŠTEJE
Ni ga boljšega tobaka kot oni, ki je rabljen v Luckies
 FRED ASTAIRE, R.K.O. zvezdnik, predvaja nove plemi in pluse iz "TOP HAT"—v LUCKY STRIKE nekaj novoga na programu, ob sobotah, N.B.C. 7 10.

Zaroka na grobu

POVEST
Spisal Mihevc Naco

Moja mati ga je zelo cenila in še danes podpira njegovo družino. Vsi smo bili prepričani, da je nedolžen, četudi smo vedeli, da je nasprotnik fašizma. Bil pa je obdolžen takega dejanja, da nam je bilo spričo njegove znane previdnosti in preudarnosti nemogoče verjeti, da bi res zagrešil dejanje, katerega je bil obdolžen. Pozneje smo zvedeli, da se je na ta način, z lažno ovadbo, Scalpi maščeval nad njim radi nekega prav malenkostnega spora med njima. Od tedaj ga jaz in mati ne moreva videti. Oče ga pa le potrebuje pri svojih poslih, pa tudi sicer mu je bog ve zakaj zelo naklonjen."

"Višek vsega pa je to, da je ta podlež pri moji materi celo prosil za mojo roko, mene pa nadlegoval ob vsaki priložnosti s svojimi zopernimi sladkobnostmi. To je bilo lanko Jensen. Ko je moja mati napram vsakomur zelo vljudna, ga ni hotela naravnost zavrniti, ampak ga je napolnila k meni, vedoča, da ga ne maram in da ga celo mrzim. Seveda sem ga enkrat za vselej odbila. Ves sladak je bil, pri tem pa ogaben ko kača. Da, potem je celo jokal, jaz pa sem se mu smejala. Kaj drugega sem hotela! Take solze me vedno spravijo v smeh," je končala Ada.

"Jaz pa čutim, da me je zasovražil, čim me je uzri," je zamišljeno pristavil Pavle, "a zakaj, ne vem. Saj mu vendar ni še nič znano!"
"To je tako, Pavle... dovolj mi, da te malo pohvalim. Da, ljudje, ki se odlikujejo s svojo izredno samoljubnostjo in hudobnostjo, zasovražijo kar brez vsakega vzroka in povoda vsakogar, ki čutijo, da je boljši od njih. Če pa od človeka pričakujejo kakih koristi, tedaj se mu prilizujejo, a obenem ga tudi sovražijo. Vem n. pr., da se mojemu očetu prilizuje. Ha, dobro ga poznam, v dušo mi vidim! Tudi mene sovraži, čeprav se je kar cedil od ljubezni."

Medtem ju je dohitela Anita, ki je poprej srečala neke znanca in se zamudila. Zavili so v kavarno, kjer so kmalu pozabili na Scalpija in se prijetno zabavali. Skovali so nov načrt na prihodnje dni. Ado je spet vleklo na planine. Sklenili so, da to pot običajno Kamniške planine.

Res so se drugi dan zgodaj odpeljali v Kranj, odtod pa s pošto na Jezerce. Zlezli so na Grintovec, zvečer pa so že bili v Kamniški Bistrici, kjer so prenočili. Naslednji dan so obiskali Kamniško sedlo, odkoder so se namenili na Okrešelj. Ada in Anita sta sklenili, da ostaneta na Okrešlju kar par dni, tako se jima je tam dopadlo. Pavleta je to nekoliko zaskrbelo, kajti bal se je, kaj poreče k temu gospod Venturini. Pojasnil ji to svojo bojazan Ado, ki pa mu odgovori, da je že vse v redu, ker je oče o njeni nameri že obveščen. Pavle se je s tem pomiril in tudi postal vesel.

Na Okrešlju so ostali tri dni. Tu sta se Pavle in Ada šele prav zblížala in začela spoznavati drug drugega. Anita je bila prav prijetno dekle. Že davno ji je bilo znano, kaj se plete med Ado in Pavletom. Nič se ni čudila tej nenavadni Adini ljubezni, saj jo je poznala še iz otroških let. Tudi njej je bil Pavle prav všeč. Ljubila je njegovo proustodnost in skoro naivno odkritosrčnost. Rada se je smejala, Pavle pa je bil eden izmed tistih ljudi, ki nikoli niso v zadregi zastran pogovora in zabave. Ta njegova lastnost je imela brez dvoma svoje korenine v njegovi proustodnosti. Nič mračnega ni bilo v njegovi duši, dasi je znal biti nenavaden resen.

Z Ado sta delala vsak dan krajše ali daljše izlete, včasih sama, včasih v Anitini družbi. Nihče ju ni motil v njuni sreči. Drug drugega sta izkazovala vse tiste nežnosti, ki so ta-

ko značilne za oho dobo, ko ljubezen mladih ljudi prikipi do vrhunca. Včasih sta bila kakor otroka, dočim sta zopet drugikrat vodila dolge in resne pogovore o politiki, umetnosti, socialnih vprašanjih, za katere se je Ada zlasti zanimala. Včasih sta se celo sprla. Pavle se je moral često sramovati, kajti koncem koncev se je je vselej izkazalo, da je ona mnogo bolj načitana od njega, da pa ima o vsem, kar je čitala, tudi svojo sodbo, včasih prav nenavadno in presenetljivo. Prepotovala je že vso Italijo, videla Dunaj in Pariz ter mnoga stara francoska mesta in njihove znamenitosti, galerije in biblioteke. Zнала pa je o vsem tudi lepo pripovedovati, da jo je Pavle z zanimanjem in užitek poslušal.

Včasih sta sredi takega pogovora pozabila na vse. Ada je, sedeča na kakem hlodu, položila nogo preko noge, sklenila roki ob kolenu noge, katero je rahlo pozibavala, se zadržala in pripovedovala, pripovedovala kar naprej. Pavle pa se je vlekel v travo pred njo in molče poslušal. Ko je končala, je vselej skočila k njemu, ga poljubila in mu znova dopovedovala, kako ga ljubi.

A Pavle je bil že take narave, da se je sam pri sebi neprestano spraševal, zakaj ga vendar ljubi to dekle. Od tedaj, po tistem večeru na Kredarici, ko je začel tudi sicer ceniti Ado, si je venomer znova in znova zastavljal to vprašanje, ki ga je skoro mučilo. V trenutkih največje radosti se je spet kar samo od sebe pojavilo to vprašanje v njegovi duši. Končno se ni mogel več premagati in ob neki taki priliki jo je presenetil s tem vprašanjem.

"Zakaj vprašuješ to? Kako si neumen! Tega jaz sama ne vem."

"Ali vendar, povej mi, kako me moreš ljubiti, saj... Z eno besedo: Ne pojim tega; muči me misel, da te..." in pri tem je znižal glas, "da te nisem vreden. Poslušal sem vse, kar si mi pripovedovala in vidim... no, da... vidim, da me nadkriljuješ. A ne misli, prosim te, da je v tem le senca užaljene samoljubnosti, zavisti, česar koli slabega! Le to, da ti..."

"Aha," ga je prekinila Ada, "ponižuješ se, po nepotrebnem se ponižuješ! Vedi, da ti to prav nič ne pristoja, da mi to ne ugaja in da želim, da se mi nikoli več ne iznebiš take!" Kakor užaljena je sklonila glavo in pomolčala. Morda se je tudi zbalala, da je bila preostra. Zato je začela z blažjim glasom, da bi se popravila:

"Praviš, da te nadkriljujem. Res neumno! Kar sem se učila, kar sem prečitala, kar sem videla sveta, kratka: vse, kar znam in vem, vse to samo radi tega, ker sem imela priliko. Imela sem priliko in bog mi odpusti, če sem jo nekoliko (ne popolnoma) izkoristila. Mar ti ne bi storil enako, če bi imel tako priliko. Ali bi šel namestu na visoko šolo drva cepit? Sicer pa te razumem, kajti tudi mene je že mučila slična misel. Zakaj mi je sojeno tako lahko, brezskrbno življenje, s čim sem si zaslužila, da smem kar tako, brez vsake zasluge in truda, uživati najzlahnejše plodove umetnosti, glazbe, slikarstva, leposlovja in pa krasote prirode, medtem ko ogromna večina drugih, morda boljših, plemenitějšíh in nadarnejših ljudi vsega tega nima in ne more dočeti, ampak živi svoje bedno življenje v trudu, delu in kvečjemu malenkostnih, neznatnih radosti. Razumem te in, četudi mi je neprijetno govoriti o tem, ti še enkrat povem, da te razumem, kajti tvoj položaj se je pred par dnevi mahoma popolnoma spremenil. Skokoma si prešel od tiste svoje žage v dočela drug svet brezdeležja in uživanja, da se ti ta ljubezen skoro zdi greh... no, da... sicer mi pa oprsti!"

(Dalje prihodnjak.)

Frank Heller:

SIBIRSKI BRZOVFLAK

(Nadaljevanje.)
OSMO POGLLAVJE

Kjer se večerja z nosilci nastopajočega reda

— Madame, — je dejal plavalasi igrač, — še vas moram videti. Vas smem posetiti? Kdaj? Kje?

— Gospod, — je odgovorila Nadja Ilinska, — zelo vihravi skoraj vsiljivi ste, Stanujem v vili Caritas. Prijatelj sprejemam na čajankah vsako sredo popoldne.

— A svoje resnične prijateljce? — je vprašal plavalasi igrač in pogledal Nadjo v oči, modre kakor morska voda. — Mar so vsi resnični prijateljci šest dni v tednu pregnani od vašega obraza?

— Gospod, — je dejala Nadja očitajoče, — zdaj vidim, da ste res zelo vsiljivi. Poznam vas komaj dobro uro. Jezna sem na vas! Za svoje resnične prijateljce, ki pa niso preveč vročekrvni, prirejam včasih skromne večerje.

— Dobro srce imate, — je vzkliknil plavalasi igrač ves očaran in naročil svojemu tajniku, naj stavi sedem tisoč mark na

rdečo. — To čitam v vaših očeh, — prijel jo je za roko in jo poljubil na dlan, — in v potezah vaše krasne roke. Na vaših večerih je gotovo malo gostov.

— Malo gostov? — je vprašala gospa Nadja. — Kaj mislite s tem?

— Toda madame, — je dejal plavalasi igrač, ki je bil tisti hip baš dobil sedem tisoč mark na rdečo, — saj ste vendar rekli, da vabite samo tiste svoje prijateljce, ki niso preveč vročekrvni. In kako bi bilo mogoče? ...

Poljubil ji je zgornjo drugo roko v zapetju med dvema težkima zlatima zapestnicama. Gospa Nadja je ugotovila, da je najsmiselnostnejši mož, s katerim se je seznanila v Zoppotu in da je čudovito ravnodušen napram svoji izredni sreči v igri. Ves denar, kar ga je priprljal, je prepustil svojemu tajniku.

In tudi njegov tajnik je bil kaj čuden mož. Če bi bil tajnik poljubil gospe Nadjo roko v zapetju med zapestnicami, bi bila gospa Nadja takoj pogledala, če so na njih še vsi dragulji.

Gospa Nadja je bila ločena žena visoke, vitke postave in tako kačje mehke kože, kakršno vidi-

mo samo pri slovanskih ženah. Imela je temno plave lase in kakor mleko belo polt. Misel na pobožanje njenih dolgih prstov je mogla pognati moškega v blaznost ali pa v borzno špekulacijo.

Navadno se je zgodilo drugo.

V trenutku, ko se je plavalasi igrač odpravil, je vprašala gospa Nadja plešastega tajnika, kdo je njegov gospodar. Tajnikov odgovor je bil povsem zadovoljil; mož, za katerega je igral, je bil milijonar v zlatih markah.

Plavalasi igrač se je vrnil in pogovor med njim in gospo Nadjo je postal vedno živahnejši, dokler ga ni prekinil predren tujec, sedeč na nasprotni strani. Kar tebi nič, meni nič je obdolžil kavalirja gospe Nadje, da mu je ukradel obleko in denar, povrh pa še, da je blazen in da je pobegnil.

To bi bilo smešno, če bi ne bilo zelo žalostno. Toda kavalir gospe Nadje je sprejel to žalitev na kaj čuden način. Užaljen po tujcu, zasledovan po krupieru in zapuščen po svojem lastnem tajniku, je vendar znal v svoj prilogi zasukati stvar v svoj prilog. Tujca, ki ga je bil razžalil, je zgrabil za roko in odvedel na ravnateljstvo, gospa Nadja je pa čakala, misleč, da se zdaj vrne kot zmagovalček.

Toda ni se vrnil. Nihče se ni vrnil, niti on, niti tujec, niti taj-

nik. Kaj se je zgodilo? Tega nihče ni vedel. Govorili so vsi vprek. Baje se je izkazalo, da je plavalasi igrač nemški general. Baje je poskušal umoriti tujca v zastavljalnici in zastaviti njegovo uro. Tujec naj bi bil po zastrjevanju enih mrtev, po zastrjevanju drugih pa aretiran. Njegov tajnik je po zastrjevanju enih pobegnil z gospodarjem denarjem, drugi so pa trdili, da so ga ujeli in mu vzeli ves denar.

Take govornice so krožile, če je pa kdo vprašal v pisarni, kaj je na tem resnice in kaj je s skandalom, so odgovorili:

— Ničesar ne vemo, mi nismo slišali o nobenem škandalu. Samo eno je gotovo, da se v naši igralnici ne dogajajo nobeni škandali.

Slednjič je gospa Nadja skomignila s krasnimi rameni in se odpeljala domov v svojo vilo.

Sklenila je bila pregnati si plavalasega igrača iz misli. Toda mož se ni dal tako lahko pregnati. Bil ni tak, kakor drugi. Njegov obraz je bil obraz svetakega kavalirja, obenem pa nedolžen, kakor otroški. Nastopal je kot častnik, obenem je pa imel v kretjah nekaj, kar je spominjalo na razposajenega šolarja.

Govoril je mirno najčudovitejše stvari, priznal ji je ljubezen, čeprav sta se poznala komaj pol ure. Tajnik je trdil, da je milijonar in tujec je zastrjeval, da mu je ukradel obleko. Skratka, bil je zagoneten in gospa Nadja se ni mogla iznebiti misli nanj.

Tistega večera je povabila gospa Nadja nekaj prijateljev na večerjo, tri gospode in dve dami. Gospodje so bili trije zelo distingvirani tujci, ki se je bila z njimi seznanila v kazini, Anglež, Francoz in Italijan. Bili so tudi zagonetni. Gospa Nadja ni vedela, kaj so, vedela je samo, da so zelo distingvirani in da se zanimajo za politiko.

Spoznali so se enako dobro na Almanah de Gotha, kakor na navaden kolekar, poznali so vse intrige na Wilhelmstrasse, kakor tudi protintrige na Qua d'Orsay. Poznali so moža, ki so imeli v rokah niti v Westminsteru, v Palais Bourbon in Monte Carlu. Nazivali so Lloyda Georga L. G., Giollitija piskavi dedek in Mustafa Kemal pašo Mustafček. Iz njihovih pogovorov je sledilo, da so se udeležili mirovne konferenec v Versaillesu in da so imeli velik del zasluge na tem, da se je posrečila.

Dalje je sledilo, da so bili v Gdini zato, da bi uredili razmere novega svobodnega mesta. Gospej Nadji so ti znanci močno imponirali. Niso ji bili znani njihovi primiki. Z diskretnimi nasmehi so ji namignili, da jih politični oziri silijo nastopiti napol inkognito. Medsebojno so se klicali monsieur Raymond, mister David in signor Orazio.

Sami in Nadja so se smejali tem krasnim imenom kot posrečenemu, toda napol prozornemu maskiranju. Mister David in signor Orazio sta nazivala gospo Nadjo madame Ilinska. Mister Raymond je bil najstarejši, imel je zopern sokratski obraz z ostrimi očmi in bil je nekoliko plešast. Obraz mistra Davida je bil kakor iz kavčuka zgneten, imel je jamice na bradi in na lících. Rad je imel besedne igre in čarovniške vragolije.

Signor Orazio je bil končno enako mladih misli, kakor narod, ki mu je pripadal. Klical je slavo vsem nazorom, če jih je kdo izgovarjal v izvestnih presledkih. Gorel je od navdušenja pri najmanjšem superlativu, oči so mu žarele. Njegov črni lasje, ki so bili po sredini razčesani, so strleli kvišku kakor dve krili, da je bil močno podoben Mefistu.

(Dalje prihodnjak.)

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta za korist, ter potrebno agitacijo svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorni dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojem v domovino.

Kongresnik Martin Dies se je udobno stegnil na stolu, ko je nastopil na zaslišanju pred greenim odsekom. On je aktiven v kampanji za deportacijo vseh nezdravljanih.

Peter Robinson:

Vlak po potrebi

Pozorišče: Majhna železniška postaja lokalne železnice. Postajno poslopje je obraslo "s prijaznim zelenjem", kakor se navadno izraža izobražen človek; danes pa napravlja prav melanholičen vtisk, zakaj s prijaznega zelenja dere voda v veletokih. Že ves dan — zdaj je četrta na 7. uro — je deževalo. Zato ni sprejel vlak, ki se je bil pravkar odpeljal, nobenega potnika, čeprav je nedelja. Na stranskem tiru stoji vlak, sestojec iz stroja in dveh vozov. Vlak je čisto brez nadzorstva, tako rekoč brez gospodarja. Iz lokomotive se kadi in se širi neprijeten vonj.

Osebe: dva postajna nameščena, strojevodja, kurjač in sprevodnik zapuščenega vlaka. Zadržuje se v prostoru, ki ni prazno opremljen in ki ima napis Sprejemanje in oddajanje prtljage. Prvi trije igrajo marjaš, kurjač kibicira, sprevodnik spi na zaboju z napisom: Brzovozno blago! Pokvarljivo!

Dež pada dalje kakor vrednote brez dividend, iz lokomotive se še zmerom kadi, strojevodja je napovedal berača, toda je že pri tretjem vzetku ujet, kurjač si znova tlači pipo, sprevodnik smrči nemelodično, postajna ura se pomakne na 7:20.

Zdajci prihiti z vsjo naglico debel gospod in pes nedoločljivega plemena, mešanica ovčjaka in jazbecarja. Pes vleče gospodarja na vrvi za seboj, tako da se vidi, kakor bi bil gospodar pes, ki ga mora gospod ubogati, dasi je sicer verjetno nasprotno. Gospod je napravil danes izlet. Vse kaže, da je njegova notranjost dobila prav toliko vlage kakor njegova zunanost. Tudi pes ima čisto premočen kožuh, samo da je trezen.

Gospod privede psa na edino klop pod zaščitno streho, s čimer se lastniško razmerje popolnoma pojasi, in začne iskati ljudi. Naposled zagleda skozi steklena vrata v prtljažnem prostoru sedečega nameščena. Nekaj časa ne ve, ali bi šel naprej ali ne, naposled pa med neprestanim močnim omahovanjem vendarle vstopi, prevrne še mimo grede neki kovček, nato pa izjelca vprašanje:

"Kdaj se odpelje vlak?"
"Se je že odpeljal pred četrt uro," zagodrnja postajni nameščenec številk na. Dolgotrajen molk. Potem vprašanje: "A kdaj se odpelje naslednji?"

"Čez dve uri." Prizvok odgovora pomeni: "Vrag naj te vzame."

Debeli gospod spet odstorklja iz prostora. "Svinjarja!" reče. Nameščena si s kratkimi, pomembnimi pogledi povesta, da je moral tujec zaužiti precejšnjo količino tekočine.

Postajna ura kaže 19.30. Postajni nameščenec številk dva je pravkar pri voznih listkih, ko se spet odpro vrata. "Vi, kakšne zgodbe ste mi pa pripovedovali! V voznem redu je še en vlak, in sicer za 7:50." Glas debelega gospodarja je globoko ušaljen. Od njegovih besed se sprevodnik zbudi in se počasi dvigne na brzovoznem zaboju s pokvarljivo vsebino do sedečega položaja.

Postajnemu nameščencu številk eni postane neprijetno, kar je razumljivo, saj igra marjaš. "Poglejte sami, pogum vas prijazno!" V debelem gospodu se duh zaužitih pijač — drugega duha morda sploh nima — hudo razburja. "Ali je uradništvo za občinstvo ali občinstvo za uradništvo, kriči in izkuša dati svojemu obrazu zmagovalen izraz, kakor bi bil sam duhovni spočetnik tega

duhovitega vprašanja. Zunaj privezani pes sliči gospodarjev glas in začne besno lajati. Sprevodnik, ki so ga zmotili samo v spanju, ne pri kartah, je prijazno razpoložen, in povede tujca ven pred vozni red. "To je samo vlak po potrebi," pojasni, "saj vidite prtljago!"

Tri minute potečejo, preden debeli gospod prečita pripombo: vlak ob 7:50 vozi iz Waldheima ob nedeljah po potrebi, če se prodaja vsaj 40 voznih listkov."

Postajna ura kaže zdaj 7.36. Kakor se vidi, se v debelem gospodu pripravljajo mogočni sklepi. Točno ob 7:38 se spet odpro vrata prtljažnega prostora in pokaže se skoro veder obraz debelega gospoda. "Prosim, kdaj se pa odpre blagajna za vozne listke?"

Postajni nameščenec številk ena udari po mizi. "Pred dvema urama se ne odpre noben vlak. Kolikokrat vam bom še moral to povedati!"

Debeli gospod se modro smehlja in samo njegov ne čisto ubogljiv jezik manjša impozanten vtisk njegove izjave: "Jaz se odpeljem ob 7:50. Zato kupim 39 voznih listkov do naslednje postaje in enega do mesta."

Nenaden preokret položaja. Strojvodja poskoči, kurjač pozabi vleči svojo pipo, sprevodniku, ki je spet hotel leči na zaboj se skremzi obraz, oba postajna z brzovozno pokvarljivo vsebino, nameščena sta ganjena.

7:45. Vlak, ki je stal na stranskem tiru, se pripelje pred postajo. Iz lokomotive se močneje kadi. Postajni nameščenec številk

ena je prodal debelemu 40 voznih listkov, ki sta sem mark 50 pfenigov, z blagom na debele mu je denar pred roke s tisto prijazno gesto, ki naj obilici in zančevanju de

Debeli gospod je odvedel v štorklja k vlaku. Post mesečenec številk dva s ogleda vsak voznih listkega preluknja. Ura kaže dovrši svoje opravilo. Komufator hoče tujec k vlak pa pes?" vpraša nameš

Nerazumevaajoči pogled šanega. Ura kaže 18:49. "Voznega listka za psaste pokazali."

"Za psa? Človek, kaj de na um, saj sem kupil nih listkov!" Od piva glas debelega gospoda za mračno godrnjati.

Nameščenec skomigne ni in gleda ravnodušno. "Vozni listek za psa tujbujete. Ne gre drugače."

Debeli gospod dobi obraz, klati z rokama okoli in začne v naslednjem t vse križem zmerjati. Kapostajni uri se pomakne postajni nameščenec števdvigne roko v znak za o

Časopisno poročilo: Reputnik. Sinoči je na postajeimu privatnik Birkbu pijanosti zagrešil hude ržaka je postajno osebo likim trudom obvladalo buechler se bo moral zapred sodiščem zaradi ma in telesne poškodbe in za ljenja postajnega osobje

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, koledarje; letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaščem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P. TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne.—Cene zmerne, unijsko delo

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTER

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE
Telefon Rockwell 4904
CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na željo tudi vsa ustmena pojasnila.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosvete eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročni Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 za eno leto nino. Ker pa člani bi plažajo pri zasnovanju \$1.20 za tednik, se jim šteje k naročninu. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrež S. N. P. J. List Prosveta je vsaka lastnina in gotovo je v vsaki družini ki bi rad čital list vsak dan. Cena listu Prosveta je:

Za Zdruf. države in Kanado \$6.00	Za Ciero in Chicago je:
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in.....
2 tednika in..... 2.80	2 tednika in.....
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in.....
4 tednike in..... 1.90	4 tednike in.....
5 tednikov in..... niš	5 tednikov in.....
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vsaka lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročilo na Prosveto, to tako naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvu datum za to vsoto naročnika.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo polijam naročnino za list Prosvete: vsota \$.....

1) Ime..... Čl. družine N.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročninu od sledečih članov družine:

2)..... Čl. družine N.....

3)..... Čl. družine N.....

4)..... Čl. družine N.....

5)..... Čl. družine N.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....